

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1.— Din.

Zakrajšek Viktor:

Lanska Velika noč v Sandžaku.

Na pot sem se odpravil že v soboto pred tiho nedeljo. Začel sem v Novem Pazaru, kjer stoji kot spomin na svetovno vojsko mala cerkvica Najdenja sv. Križa; prav lepo je oskrbljena. Krst, pouk otrok, prvo sv. obhajilo, spoved vojakov in drugih vernikov, vse to se je vrstilo eno za drugim. Po vsem tem še razgovor z verniki, ki se je končal kakor povsod z istim vprašanjem: „Kakšna bo naša Velika noč brez sv. maše in brez blagoslovljenega kruha?“ — Potolačil sem jih, da se bom po možnosti o Binkoštih zopet vrnil, a ta dan sem moral hitro naprej, saj sem moral v 14 dneh prehoditi nad 1000 km poti in obiskati čim več krajev.

Konji in poštni avtomobili so me nosili okrog. Zanje sem se pa moral vsak dan posebej pogajati, kar je na takem potovanju poleg vseh drugih največja neprijetnost. „Stranec si in moraš potovati, zato plačaj“, si mislijo in računajo, kakor se jim zdi. Mnogi so me imeli tudi za poslanskega kandidata — 5. maj ni bil daleč — in računi so bili še večji. Pa na vse neprijetnosti človek pozabi, ko ti kar sredi pota prekrizajo račune, te pokličejo iz avtomobila v orožniško postajo in tam zadrže — pa ne v zaporu, ampak da jim krstiš otroka; v mali sobici ali pisarni spoveduješ, opraviš sv. mašo in vse po vrsti obhajaš. Res prijetno iznenađenje. Temu sledi večkrat še obilno kosilo, četudi je postni čas, saj je prihod duhovnikov zanje edini praznik v celem letu . . .

Vsak dan sem doživel kaj novega, sedaj med delavci, potem med orožniki, nato med častniki, profesorji in drugimi uradniki. Vsak je na svoj način pričakoval praznik Vstajenja. Parkrat so me v zelo neprijeten položaj spravili politični interniranci, na katere sem natelet po mestih.

Na cvetno nedeljo sem maševal v Plevlju na stanovanju slovenskega orožniškega častnika. Veliki teden sem obšel Mihajlovič,

Prijepolje, Sjenico in Priboj, kjer sem maševal na Veliki četrtek. Zastopniki vseh uradniških vrst, kar jih pozna Priboj, so pristopili med sv. mašo k sv. obhajilu. V sobi okrog mize smo se zbrali kot pri zadnji večerji — za pridigo nisem potreboval priprave, saj o drugem govoriti nisem mogel kot o ljubezni našega Odrešenika. — Uradniki so se po sv. maši razkropili po pisarnah, žene so odšle v kuhinje, da vse pripravijo za praznike, a jaz sem ostal na cesti. Kaj naj delam na veliki petek in soboto brez cerkve, brez božjega groba?! Tako lepi so obredi velikega tedna, a jaz sem bil odtrgan od njih in z menoj vred toliko vernikov . . . V takem trenutku pa človek doživi ono skrivnostno duhovno vez, ki veže vse vernike vesoljne Cerkve. Najbolj sem občutil to občestvo takrat, ko sem bil pri sv. maši sv. Očeta v Rimu in pa veliki teden 1935, ko sem v poštnem avtomobilu spremljal v duhu vsako uro sv. obrede, ki se v teh dneh opravljajo v cerkvah po vesoljnem svetu.

Na vel. četrtek sem potoval iz Priboja v Plevlje nazaj, kjer sem prenočil in hotel zjutraj nadaljevati pot proti Beranam in Gusinju. Kovčeg sem zaupal poštnemu avtomobilu, zasigural sem si mesto in šel počivat. Ob šestih je bil določen odhod. Povedal sem zvečer šoferju, da bom prišel točno ob šestih, ker bom itak moral še čakati, kot je to bilo vedno in povsod po Sandžaku. Ne vem, ali mi je šofer to zameril, ali me je angel varuh obvaroval — zjutraj sem počasi in brezskrbno šel proti pošti, a ko pridem tja, je avto z mojim kovčegom izginil za vogalom. Pogledam na uro — točno 6, a poštna je bila 2 minuti naprej. Taka točnost v Sandžaku? Kaj sedaj? — V Adrijevici me bo čakal poštni avto — tako sem jim sporočil . . . Že se mi ponudi taksi, da me vozi za poštnim. „Naj bo. 50.— Din dam.“ — Menda so bili dogovorjeni . . . Odrzeli smo za njim in na prvi serpentinu smo videli pred seboj avtobus in tudi on nas je videl in celo ustavil se je, ko smo mu mahali. Pa je malomarno zopet vozil

naprej, a moj taksi je odpovedal — „nima bencina“. Vrnili smo se, a šofer me je tolažil, da me za 400.— Din vozi za njim. Malomarno sem odgovoril, da se mi nikamor ne mudi in zavil v prvo kavarno, da s črno kavo potolažim jezo na šofersko predrznost. Pa tudi ni bila nikaka šala — do Gusinja je nad 150 km, a poštna zveza samo enkrat na dan. Popolnoma sem se pa umiril, ko sem čez dve uri zvedel, da se je avtobus z mojim kovčegom ponesrečil in na železni ograji obvisel nad prepadom. — Jaz sem pa prav tedaj mirno sedel v Plevlju.

Cel dan — veliki petek je bil — sem poizvedoval, če bi dobil kak privatni avto za Berane, a zastonj. V skrbeh sem se odpravljal okrog devetih zvečer spat, ko naltim na cesti na visoko naloženi tovorni avto. Po posredovanju nekega znanca sem kmalu sedel poleg šoferja in odpeljali smo se v noč. Ko so po vseh cerkvah prepevali duhovniki: „Luč svetla — pridite, molimo“, sem jaz v Belem polju v kavarni molil — brevir, ko so zunaj na avtomobilu prelagali blago. — Kljub neprespani noči sem na poti proti Beranam užival lepo pomladansko jutro.

Nestrpno me je v Beranah pričakoval šofer-katolik iz Gusinja v strahu, da bodo na Veliko noč brez sv. maše. Že precej pozno popoldne smo dospeli v Gusinje, a v moji glavi je bila Sv. Ana pod Ljubeljem, kamor sem šel vsako leto na veliko soboto popoldne blagoslavljat kruh. Planinski svet tu in tam. Morda v Gusinju še lepši kot pri Sv. Ani. Nad 300 katoliških Albancev živi tam, ki tako željno pričakujejo duhovnika — od adventa ga niso videli. Hitro sem uredil cerkev, blagoslovil velikonočna jedila in spovedoval, seveda z veliko muko, zakaj težko smo se razumeli.

Na veliko nedeljo sem dopoldne prebil v cerkvi in pred cerkvijo v razgovoru z verniki. Poleg na njivi je pa neki musliman mirno oral in tako motil praznično razpoloženje. K drugi sv. maši so se pripeljali tudi verniki iz Plava, ki so me po sv. maši kar vzeli s seboj, da sem tam slovenskemu financarju krstil dvojčke — Cirila in Metoda. Po povratku v Gusinje so me čakali možje in fantje za sv. spoved. Ko sem pozno zvečer v cerkvi spovedoval, so oni pred cerkvijo prepevali. A z menoj so imeli usmiljenje. Sredi spovedovanja me je prišel eden vprašat, če bom mogel vse čakajoče spovedati. „Danes sem tu, Bog ve kdaj bom zopet prišel,“ sem odgovoril in nadaljeval. Na velikonočni ponedeljek je bilo treba zgodaj začeti, da sem vse opravil v Gusinju in nato

še drugo sv. mašo v Beranah, kjer me je v šoli čakalo okrog 60 katolikov.

S popoldanskim krstom otroka dalmatinskega profesorja sem dovršil program velikonočnega potovanja in se malo oddahnil. Saj je bilo treba drugi dan zopet nadaljevati...

Nekdo iz Tržiča:

Tudi za Tržič nekaj posebnega.

To namreč, da je Tržičanka Marija Mehle, poročena Opitz, sestra že umrlega čevljarškega mojstra Janeza Mehle, obhajala s svojim možem nadvse slovesno demantno poroko, ne daleč od svojega rojstnega kraja, onstran Ljubelja v kraju Viktringu blizu Celovca.

Nemška „Kleine Zeitung“ z dne 26. febr. t. l. je prinesla o tem izrednem dogodku precej obširno poročilo, iz katerega naj posnamemo nekaj vrstic, ki bodo gotovo zanimale rojstni kraj slavljence.

Popis izredne slavnosti se glasi nekako tako-le:

V vaški cerkvi v Viktringu pri Celovcu, sta v nedeljo dne 23. febr. obhajala dva častitljiva starčka svojo demantno poroko. Dolgih 60 let sta v zadovoljnem in srečnem zakonu skupaj preživela bivši čevljarški mojster Karel Opitz in njegova žena Marija roj. Mehle. Za redko slavnost demantne poroke sivolasega para, ki šteje skupaj ničmanj kot 180 let, je vladalo v najširših krogih veliko zanimanje, ker sta oba častitljiva zakonca dobro poznana in priljubljena daleč naokrog.

Sredi divjih dogodkov revolucionarnega l. 1848 je demantni ženin zagledal na Dunaju luč sveta. V svojih mladih letih pa je prišel v Tržič za zaslužkom, ga dobil v nekdanji dobro znani tovarni Mali-Demberger in se tam seznanil s pošteno mladenko Marijo, ki je bila rojena v Tržiču na Gorenjskem dne 8. sept. l. 1844 kot hčerka usnjarskega pomočnika Mehleta, katerega sorodniki v Tržiču še žive. Kmalu nato je odšel g. Karel Opitz na Štajersko v Gradec, dobil ondi posla pri neki čevljarški firmi in se tam s svojo izvoljenko iz Tržiča tudi poročil. Dolgo vrsto let je pridno in marljivo opravljal svojo čevljarško obrt, zvesta družica je bila pa tudi precej časa zaposlena v neki tiskarni. Z veseljem se lahko danes ozirata pridna zakonca nazaj na svoje truda polno, delavno življenje, ki je — poleg sladke zavesti, da sta storila od Stvarnika dano nalogo in dolžnost — omogočilo tudi to, da sta oba njuna sinova

lahko bila deležna višje izobrazbe, ki je pozneje obema pripomogla do uglednih službenih mest v upravi zveznih železnic.

Zlato poroko sta še krepka zakonca obhajala pred 10 leti kar na tihem doma. Za demantno poroko pa so prijazni občani, pevci in celo šolska mladina pripravili veliko slavlje. Mnogo vrlih družic je v nedeljo prispelo na stanovanje priljubljenih slavljencev, da oba na čim slovesnejši način pospremito k božji službi in demantni poroki. Vrstile so se dnevu primerne deklamacije, nato pa je avtobus odpeljal vse zbrane svate v cerkev, pred katero je bil slavljencema v čast postavljen lep slavolok. Ob njem je, najstarejša zakonca Avstrije, pozdravil najprej župan iz Viktringa g. Jurij Rupp. Pevci — železničarji — so zapeli par navdušenih pesmi. Nato so se svatje s številnim občinstvom podali v cerkev, kjer je g. župnik Musger, po v srce segajočem govoru na častiljiva starčka, med svetim opravilom izvršil cerkveni obred demantne poroke. Da je bila slavnost čim lepša, zato so poskrbeli pevci, železničarji, ki so med službo božjo in ves čas lepo prepevali. Po dovršeni cerkveni slovesnosti, so se vsi svatje in gostje podali k slavnostnemu obedu, pri katerem je g. župnik še enkrat oba slavljence počastil s primernim nagovorom, g. župan pa je demantnima zakoncema izrazil najlepša voščila in čestitke v imenu vsega tamošnjega občinskega odbora.

Našim sosedom — katerim bodi izrečena na tem mestu vlijudna zahvala za tako lepo in skrbno pripravljeno počastitev naše rojakinje tam gori na Koroškem — se pridružuje po „Cerkvenem glasniku“ tudi njen rojstni kraj Tržič in kliče čez skalnati, sneženi Ljubelj, demantnemu paru: „Živijo!“ Demantni nevesti pa še skromno dostavlja:

Poslušaj nas slavljenska onstran meja:

V Tržiču Ti tekla je zibelka,

krušni dom sedaj Ti je Avstrija,

kjer v grobu boš enkrat počivala.

Obema hvaležna ostani,

— moli za nas — in Bog Te ohrani!

Č. kanonik Grašič Jožef:

Sv. Virgil — tudi apostol Slovencev.

V Solnogradu je zidal prvo stolno cerkev v romanskem slogu. Na starih njegovih podobah je tudi model te cerkve. Ko je bila posvečena l. 774., je dal Virgil prenesti v to relikvije sv. Ruperta, ustanovitelja solnograške škofije — in tako je ta dobil čast oltarja.

Beatifikacija je bila izvršena brez Rima — dne 24. septembra l. 774. Takrat je bil spisan tudi prvi životopis sv. Ruperta: Vita primogenia S. Hruodberti radi berila v liturgiji. Avtor je bil gotovo Virgil sam, ki je spisal tudi t. z. „Pobratimsko knjigo“. Original te se še hrani pri nadopattiji sv. Petra v Solnogradu. To je zapisnik vseh, ki so bili v duhovnem občestvu s samostanom sv. Petra. Uneseni so tudi opati irskega samostana Hy. Ne omenja pa Bonifacija. Ta je bil izpuščen najbrž z ozirom na razmere, kakršne so bile takrat med njim in pisateljem knjige.

Virgil je umrl kot 70letnik dne 27. novembra l. 785., torej 100 let pred sv. Metod. V njegovi domovini na Irskem je vpisan v nekrologu: Fergil Geometer. Kot naslednik na škofijski stolici mu je sledil Arno.

Virgilova škofijska cerkev v Solnogradu je l. 1167 pogorela. Pri prezidovanju so našli 16. februarja l. 1181. njegov grob s podobo in napisom: Virgilius templum construxit schemate pulchro. Ob konec XII. veka je neimenovan pisec sestavil životopis, ki se je posebno oziral na prekrščevanje Bavarcev in Gorotancev. V dodatku so bili zapisani čudeži, ki so se zgodili na njegovem grobu in molitve zahvalnice za uslišane prošnje. Imenovani so tudi kraji, odkoder so prihajali romarji na grob Virgilov. Tako med drugimi: Krayburg (Kranj), Laufen (Ljubno), Friesach (Breže), Aquilea (Oglej), Češko itd.

(Dalje prihodnjič.)

Oznanila za april.

3. Prvi petek v mesecu in spomin Marije sedem žalosti. Zjutraj ob 1/2 6 je govor, potem pa skupno sv. obhajilo za Marijino družbo žena. Ob 6 je orglana sv. maša pred Najsvetejšim za žive in mrtve članice Marijine družbe žena. Spovedovanje bo že tudi prejšnji večer. Na predvečer se vrši tudi skupna molitev svete ure v župni cerkvi od osme do devete ure.

5. Cvetna nedelja in prva nedelja v mesecu. Zjutraj pri šesti sv. maši je skupno sv. obhajilo mož in fantov. Na razpolago bo tudi tuj g. spovednik. Pri vseh sv. mašah se bere pasion po evangelistu Mateju. Ob tričetrt na 10 je slovesen blagoslov oljk in zelenja ter procesija okoli cerkve.

7. Veliki torek. Med sv. mašo se bere popis Jezusovega trpljenja po evangeliju sv. Luke.

8. Velika sreda. Med sv. mašo se bere pasion po evangeliju sv. Marka. Popoldne ob 4 so pete jutranjice.

9. Veliki četrtek. Ta dan je spomin zadnje večerje, postavitve zakramenta sv. Reš. Telesa, Jezusovega krvavega potu na Oljski gori in Judovega izdajstva. V spomin na postavitve sv. maše je ta dan samo ena sv. maša. Sv. obhajilo se deli prvič ob 1/2 6 zjutraj. Ob 9 je slovesna sv. maša. Pri glorijski zapoje orgle in zvonovi, ki potem do velike sobote utihnejo v spomin na Jezusovo trpljenje. Med slovesno sv. mašo se bo zadnjič delilo sv. obhajilo, h kateremu pristopite

v obilnem številu. Po sv. maši se prenese sv. Rešnje Telo v kapelico (spomin Jezusove poti na Oljsko goro). Po kratkih molitvah v kapelici se prične razkrivanje oltarjev, kar nas spominja, da so Jezusa ob smrti oropali oblačil in da so jih vojaki med seboj razdelili. Popoldne ob 4 pete jutranjice. Zvečer ima v kapelici uro molitve dekliška Marijina družba od 7. do 8. ure (sveta ura), ženska Marijina družba po od 8. do 9. ure (23. ura).

10. **Veliki petek**, spomin smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ob 6 zjutraj križev pot; ob 8 se prične sv. opravilo. Najprvo tiho žalovanje nad grehi sveta, ki so zakrivali Jezusovo smrt (mašnik leži pred oltarjem), nato branje iz stare zaveze (o velikonočnem jagnjetu) in popis Jezusovega trpljenja po sv. Janezu. Potem molitve za vse ljudi celega sveta, odkrivanje in češčenje sv. križa, potem mašne molitve velikega petka, nakar se prenese sveto Rešnje Telo v božji grob. Popoldne ob 4 pete jutranjice. Zvečer ob tričetr na osem (7:45) je zadnja postna pridiga in petje žalostink cerkvenega pevskega zbora.

11. **Velika sobota**. Ob 7 zjutraj je blagoslov ognja, od katerega se potem prižgo tudi luči v cerkvi, blagoslov velikonočne sveče, branje prerok iz starega zakona, blagoslov krsne vode in nato slovesna sveta maša med katero pri glorijski zapoje orgle in zvonovi. Vsi obredi velike soboto so se včasih opravljali ponoči od sobote na nedeljo. Sv. obhajilo se deli na veliko soboto samo med sv. mašo.

Vsak post preneha na veliko soboto opoldne. **Blagoslov velikonočnih jedil**, se vrši na veliko soboto popoldne na Bistrici, po Dolini in pri Sv. Ani, kakor tudi v vmesnih krajih, po običajnem redu. Za bistriško sososko se bo delil blagoslov na dveh mestih: najprvo ob 1. uri popoldne pri Koširju poleg kolodvora in potem pri Aljanciču na Bistrici. V župni cerkvi bo blagoslov jedil točno ob 2, pri sv. Andreju pa ob 1/2 3 popoldne.

Slovesno vstajenje in procesija se vrši po slovesnih jutranjicah, ki se prične ob tričetr na pet popoldne. Procesija se vrši po običajnem redu. Oni, ki vršijo pri procesijah kakšno častno službo, naj blagovolijo biti točno na mestu. Med procesijo naj bodo trgovine in izložbe zaprte. Olikan človek ne bo med procesijo postajal na trgu!

12. **Velika noč**. Ob 6 je sv. maša z dvema blagoslovoma in pred Najsvetejšim, ob 8 je blagoslov na koncu sv. maše, ob 10 je slovesna peta sv. maša z leviti in dvema blagoslovoma. Popoldne ob 3 so slovesne pete litanije Matere božje.

13. **Velikonočni ponedeljek**, nezapovedan praznik. Službe božje so kakor ob nedeljah.

14. **Velikonočni torek**. Ob 6 je orglana farna sv. maša, ob 10 je sv. maša v cerkvi sv. Jožefa na griču.

19. **Bela nedelja**. Službe božje so v navadnem redu. Pri vseh treh sv. mašah je letno darovanje za oba gg. kaplana.

24. **Sv. Jurij**. Ob 6 je v župni cerkvi orglana sv. maša pri oltarju sv. Jurija. Ob 10 je sv. maša v cerkvi sv. Jurija nad Bistrico za sososko in z darovanjem za cerkev.

25. **Sv. Marko**. Ob 6 je v župni cerkvi orglana sv. maša. Ob 7 gre preko trga procesija v cerkev sv. Jožefa, kjer je sv. maša s pridigo. Po sv. maši se vrne procesija po krajši poti nazaj v župno cerkev.

26. **II. nedelja po Veliki noči**. Službe božje so v župni cerkvi v navadnem redu. Ob 10 je tudi sveta maša s pridigo in darovanjem v cerkvi sv. Jurija nad Bistrico.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 5., vesoljna odveza 5., 12.

Dekliška Marijina družba: shod in skupno sv. obhajilo 26.

Marijina družba za žene: shod in skupno sv. obhajilo 3.

Mladinska pobožnost: 19. popoldne z nagovorom in ljudskim petjem otrok.

Mesečna sv. spoved za šolarje: vsi dečki 18. in vse deklice 25. popoldne ob 3. uri.

Župnijska kronika za februar.

Februarja v naši župniji rojenih: 13.

Februarja v naši župniji poročeni:

1. **Dornik Janez**, kovač v predilnici, Tržič, Blejska cesta 2 in **Zore Marijana**, predilniška delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena 1. februarja.
2. **Piškur Karel**, čevljarški pomočnik, Tržič, Kurnikova pot 1 in **Stirn Marija**, pletilja, Tržič, Za Mošenikom 11, poročena 2. februarja.
3. **Ribnikar Janez**, čevljarški pomočnik, Tržič, Ljubljanska cesta 56 in **Klemenc Marija**, predilniška delavka, Bistrica 74, poročena 2. februarja.
4. **Košir Franc**, delavec, Tržič, Glavni trg 28 in **Lapajne Jožefa**, zasebnica, Tržič, Glavni trg 28, poročena 9. februarja.
5. **Lučki Jožef**, predilniški delavec, Tržič, Pred šolo 1 in **Ovsenek Marija**, predilniška delavka, Tržič, Pred šolo 1, poročena 9. februarja.
6. **Našič Ernest**, čevljar, Tržič, Usnjarska ulica 7 in **Antauer-Secardi Ana**, Bistrica 57, poročena dne 10. februarja.
7. **Sajovic Janez**, posestnik in gostilničar, Bistrica 23 in **Ankele Ivana**, hči posestnika in gostilničarja, Sv. Ana 32, poročena 12. februarja.
8. **Bodlaj Valentin**, fužinski kovač, Tržič, Fužinska ulica 1 in **Kajbič Katarina**, Tržič, Pot na pilarno 2, poročena 15. februarja.
9. **Meglič Jožef**, vodni paznik, Sveta Ana 49 in **Kavar Jožefa**, hči posestnice, Sveta Ana 40, poročena 16. februarja.
10. **Kranjec Franc**, delavec, Sveta Ana 74 in **Krasnik Antonija**, predilniška delavka, Sveta Ana 74, poročena 19. februarja.
11. **Purgar Albin**, tovarniški delavec, Pristava 7, župnja Križe in **Dobrn Ana**, delavka, Tržič, Glavni trg 28, poročena 22. februarja.

Februarska poročila od drugod:

1. **Prešern Marija**, hči Franca in Amalije iz Tržiča, se je rodila v ljubljanski bolnici 27. 1. 1936.
2. **Seme Jožef**, sin Josipa in Gabrijele iz Tržiča, se je rodil v ljubljanski bolnici 26. 2. 1936.
3. **Kastrun Marija**, rojena v Tržiču 160, dne 12. 2. 1910, se je poročila v cerkvi sv. Franciška v Ljubljani-Šiška, dne 2. 2. 1936 s Čebrom Francom.
4. **Mali Anton**, rojen v Tržiču 136, dne 23. 2. 1900, se je poročil 23. 2. 1936 na Brezjah z Matelič Marjeto.
5. **Iskra Ivan**, rojen v Tržiču 118, dne 28. 7. 1883, se je poročil drugič na Koroški Beli, dne 23. 2. 1936 s Flegar Marijo.
6. **Kunaver Justin**, roj. v Tržiču 118, dne 11. 10. 1887, je umrl v Brill-Esslingen v Nemčiji, dne 14. 2. 1936.